

Kolikor denarja, toliko muzike

Gledališka predstava Bojana Jablanovca *Via Negativa: Incasso*

Katja Praznik

Tretji »naglavni« greh, ki je letos zaznamoval gledališko raziskavo režiserja Bojana Jablanovca in ekipo desetih akterjev, je pohlep. Čeprav je domena pohlepnosti navezana na vsakršne materialne dobrine, so se ustvarjalci odločili raziskati predvsem posameznikovo razmerje do denarja. In čeprav drži, da je, če govorimo o pohlepu, zveza materialne dobrine – denar skoraj najbolj običajna in logična, je v tovrstnem umevanju pohlepa mogoče zaznati neke vrste okvir, ki do neke mere zameji tudi samo predstavo *Incasso*.

Vseh osem igralcev se torej na tak ali drugačen način ukvarja z denarjem, ki ga gledalci ob vstopu v dvorano dajo inkasantki. Na tak način, kot je poudarjeno v gledališkem listu, ustavijo kroženje denarja in namesto menjalnega vzpostavljajo stvaren odnos do denarja. Denar je torej dobesedni material, ki ga igralci v posameznih prizorih povežejo (prelepijo,

okrvavijo, polulajo, pojejo ipd.) v poantirano osebno zgodbo, ki vzpostavlja njihovo intimno zvezo z denarjem.

Pri tem je v svoji ponotranjenosti in osebni izjavi najbolj prepričljiv prizor **Gregorja Zorca**, ki s podobno ostrino kot v prvem odvodu *Vie negative (Jeza)* gradi biografsko nit osirotelega otroka in svoj emocionalni manko, ki ga družba želi zapolniti z denarnim presežkom v obliki pokojnine umrlih staršev, uprizarja kot sublimen odvod lastnega nelagodja v izčrpavajočem fizičnem prizoru.

Podobno bistroumno bodico, ki je značilna za našo rodno grudo, a ima vseeno univerzalistični prizvok, proizvaja tudi **Petra Govc**, ki sestrsko zapuščinsko razpravo o domači hiši sklene z (za živali precej naravnim, za človeško vrsto pa prej ravno nasprotno, najbolj primitivnim) označevanjem svojega kupa denarja. In čeprav po dolgi zgodovini performansov gledalca z uriniranjem na odru še zdaleč ne more vznemiriti (prej lahko dejanje

razume kot posrečen zgodovinski citat), sama akcija poleg duhovitega zaključka vzpostavi tisti zanikani človeški del, ki sedem smrtnih grehov opredeljuje kot temeljne človeške lastnosti.

Drugi prizori učinkujejo predvsem na ironični in humorni ravni in so kljub igralski veščini po svoji vsebini velikokrat preveč površinski. V primerjavi s prejšnjimi predstavami, zlasti z *Jezo*, ne vzpostavljajo večplastnega mreženja pomenov – tako glede same vsebine kot tudi v gledališkem smislu. Predstava je namreč strukturno in morda tudi tematsko preblizu prejšnji (požrešnost) ali pa je omejitev pohlepa na povezavo z denarjem do določene mere zamejila manevrski prostor raziskovanja. Tretji dovod *VN Incasso* zato tudi v želji po brisanju gledaliških konvencij ne naredi zadostnega koraka naprej, kot ga je bilo zaznati pri prejšnjih dveh predstavah, saj na neki način vzpostavlja svojo »mini« konvencijo.